

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. vagy 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy ccentimetrenyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sor: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttírtí cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A szociális kérdéshez.

Az idegen szocialisták mozgalmi nem hagytták érintetlenül a hazai munkásosztályt sem.

Az áramlat egyre terjed, s ma holnap olyanná válik, a mellyel komolyan számolni kell.

Egyik jelentős kérdés az, hogy a munkás osztálynak minő része legyen az alkotmányos jogok gyakorlatában?

Csatlakozzék-e a munkásosztály a parlament valamelyik pártjához, vagy lépjen fel mint önálló politikai párt, önálló programmal?

Ezen nagy és fontos kérdésnek hazai viszonyaink szerinti méltatásánál előre kell bocsájtanom, hogy a múlt évben Budapesten megtartott szocialista kongresszus határozattá emelte azt, hogy aki a szocialdemokrata párt elveit vallja, az más politikai párt hite nem lehet, anélkül, hogy kétkulacsos politikát ne valjon.

Ezen határozat azonban nagyon magán viseli német származásának jellegét, melyet azon alakban mint az kimondott nálunk egyelőre legalább átlátnáltni nem lehet.

Ha hazánkban a mai satnya és a kor színvonalának meg nem felelő választási rendszer helyett a német vagy belga rendszer törvénynyé vált volna, ha tehát a munkás osztály nagy zömének alkalmá volna voksának súlyát érvényesíteni, — akkor szó sincs róla, a munkásosztály ma már önálló politikai pártban tömörülhetne.

De hogy a munkásosztály oly nagy és égető baján segítse legyen, nem szabad, — különösen nálunk Magyarországon nem — ábrándképek után futkosni, nem szabad oly viszonyok megteremtéséért agitálni és küzdeni, melyek előreláthatólag csak a messze jövőben válhatnak testté; — hanem igenis fáradozni, agitálni kell minden törvényes eszköz kiaknázása mellett, hogy a mi most javítható, a czél felé hacsak egy lépéssel is előre vihető, — az javíthatassék és előmozdittassék.

Azért ma még a szocialdemokrata elvek hívóinek a parlament fennálló pártjai egyikéhez okvetlenül csatlakozniok kell. És ehhez ki van mondva egyszersmind az az elv, hogy nálunk Magyarországon az internationalis szocialdemokratiának talaja nincs.

De nem azért, mert nálunk a nemzetiségi kérdés a domináló és mert nemzetiségi kérdés mellett nem lehet nemzetközi szocialdemokratiát játszani.

Ha tehát nálunk a munkásosztálynak valamelyik pártához csatlakoznia kell, az a kérdés: melyik politikai párt, és aztán, hogy mikép értendő a szó: csatlakozás. — Melyik párt, és?

Nézzük csak első sorban az uralmon lévő pártot, az ugynevezett szabadelvű pártot. Ez a párt magasban lobogtatja a szabadelvűség lobogóját, felírta ró a vallás — politikai, igazán szabadelvű elveket — és mit látunk a nagyhangú ígéretekéből — egyelőre semmit — eljátszák a parlament színpadon a polgári házasság érdekfeszítő históriáját — mert hisz a nép panem és circensest követel — és a felsőházban elbuktatják.

Ezzel elérték a czél; a közóhának látszólag eleget tettek — és egyszersmind neki meg nem feleltek — mert neki megfelelni nem akarnak.

A kormánypárt, mely talmi liberalizmust vall, nem az a párt, a melyhez a munkásosztály csatlakozhatik; ennél a pártnál támogatására ne számitsunk, ez nem fogja érdekében szavát felemleni, — hanem ellenkezőleg, velük is komédiázzik, igéri a munkásosztály érdekeinek szemmel tartását — és mire redukálódik ebbeli esztleges müködése?

Azzá, hogy felállít még egy betegesgélyző munkásegyletet — és aztán pontum hosszú-hosszu időre.

Ez a kormánypárt nemhogy előbbre vinné a nagy és égetően rendezendő munkáskérdést, hanem visszaveti, összehonyolítja és ez által csak öregbíti az elégtelenséget.

Politikai hírek.

Wekerle a herceggprimásnál. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint értesültünk, szombaton délbén meglátogatta Vasváry Kólos herceggprimást, délután 4-ig konferált vele és miben állapodott meg, arról — nem szól az írás. Később tán majd — ki fog derülni a titok.

A bűnvádi eljárás. Egy szenzációs bűnper alkalmából írja a „M. H.” ismét ott éktelenkedik a közönség tudatában az a tény, hogy Magyarország egy részében: Erdélyben, még mindig a régi osztrák büntető perrendtartás áll fenn. Magyar ember élete és becsülete fölött Erdélyben osztrák eljárás szerint ítélkeznek a bírák, — csak úgy, — a minta magyar ember vagyona fölött az osztrák polgári törvénykönyv szabályai szerint döntenek. Azt hisszük, hogy ez a tény méltán sértheti minden magyar ember önértetét, törvénykezési politikánkban pedig ez legalább is nagyon rut szépségi hiba. Azt hisszük, ideje volna már a jogi téren érvényt szerezni a magyar államszeme egységének. De hát a magyar bűnvádi eljárás hol van még és a magyar polgári törvénykönyv hol késik még az éji — pardon; miniszteri homályban?

Katonai átiratok és a törvény.

Az 1840. VI. törvényczikk és a katonai átiratok nyelve czimzettel a „Jogi szemle” hosszabb tanulmányt közöl Vázeonyi Vilmostól. A törvény megalkotásának pragmatikus ismertetése után a szerző vizsgálódásainak eredményeit a következőkben foglalja össze: Jelenleg hiányos a katonai és a magyar közigazgatási hatóságok levelezésének jogi szabályozása.

Az 1830. VIII. t. cz. a hadsereg összes magyarhoni hatóságait kötelezi a magyar nyelvű beadványok elfogadására; az 1840. VI. t. cz. a magyar ezredek „kormányainak” köteletségévé teszi, hogy a magyar törvényhatóságokkal magyarul levelezzenek. Nincsen törvényes kötelezettség arra, hogy az összes Magyarhonton kívül levő katonai hatóságok tartozzanak elfogadni a magyar nyelvű beadványokat és hogy ne csak a magyar ezredparancsnokságok, hanem az összes katonai hatóságok magyarul levelezzenek a magyar törvényhatóságokkal.

De ugy az 1830; VIII., mint az 1840: VI. t. czikkek abból a körből származnak, mikor még a kormányzat nyelve Magyarországon nem volt a magyar.

Azóta a helyzet megváltozott. Az 1848-as törvények magyar felelős miniszteriumot, tehát magyar kormányzatot alkottak. Az 1868: XLIV. t. cz. pedig egyenesen kimondja, hogy „Magyarország államnyelve a magyar” és hogy „az országkormányának hivatalos nyelve a kormányzat minden ágazatában ezentul is a magyar.”

Azon szabály alól, hogy a kormányzat, a hatóságok nyelve a magyar, az 1868: XLIV. törvényczikk csak a nem magyar-ajku honpolgárok javára tesz kivételt.

Ezen törvényes kivételektől eltérve, tehát dönthetetlenül áll a fősabály, azaz magyar hatóság csak az 1868: XLIV. t. czikkbén meghatározott esetben van jogosítva nem magyar nyelvű beadványt elfogadni. Minthogy pedig ilyen kivétel a katonai hatóságok javára megállapítva nincs, magyar közigazgatási hatóság a katonai hatóságoktól nem magyar nyelvű átiratot elfogadni nincs jogosítva 1830-ban a katonaság nyelve német volt, tehát törvényben kellett a katonai hatóságokat arra kötelezni, hogy magyar beadványokat elfogadjanak.

A magyar kormányzat nyelve ma a magyar, tehát törvény kötelezhetné csak arra a magyar hatóságot, hogy a katonai hatóságok nem magyar beadványait elfogadják. Ilyen törvény nincs, tehát nincs ilyen kötelezettség sem.

A magyar hatóságok és a katonai hatóságok kötelezettsége nem fedik egymást. A törvényhozás az egyik oldalon visszamaradt. A helyzet ezért tarthatatlan és innen származnak az összedűközések.

A magyar hatóságok azon kötelezettsége, hogy az 1868. XLIV. t. czikk szabályozott eseteken kívül nem magyar beadványokat el nem fogadhatnak, logikai kényszerítővel követeli, hogy a közös hadsereg összes hatóságai törvényvel köteleztessenek a

magyar hatóságokkal magyarul levelezni. E szabályozás kizárólag a magyar törvényhozas joga.

Titkos szerződés.

Azokhoz a czáfolatokhoz, melyek az Olaszország és Oroszország között állítólag fennálló titkos szerződés híre ellen felhivatalosan megjelentek, tegnap a milánói Perseveranza is csatol egyet s minden körülmeny arra mutat, hogy a milánói nyilatkozat Rudinitól való.

Nyilatkozatában ezeket mondja: Az igazság az, hogy Olaszország és Oroszország között semmiféle megállapodás, szerződés vagy csak jegyzőkönyv sem jött létre... A harmas szövetségben Olaszország ugyanolyan álláspontban van Oroszországgal szemben, mint Ausztria és Magyarország, Franciaországgal szemben.

A harmas szövetség egyik tényezőjének sincsen oka, hogy a kölcsönös hűségben kételkedjék. De Ausztria és Magyarország a francia piacon mégis találkozik bizonyos előzékenységgel, melyet Olaszországtól megtagadnak, míg Olaszország iránt viszont Pétervártól nagyobb a jóakarát, mint Ausztria és Magyarország, vagy Németország irányában.

Ebben sokat használt az olaszoknak Rudini, akinek gondja volt rá, hogy Olaszországban a bolgárok iránt való rokonszenvet a kellő mederben szorítsa. Giers-szel való találkozás alkalmával sikerült jól csoportosítani az olasz érdekek érintkezési pontjait s ha ekkor megállapodások nem is történtek, de a hangulat a két ország között mindenestre kedvezőbbre fordult.

S hozzátehetem — végzi a Perseveranza diplomatája — hogy ezt Németország is helyeselte s tudomásul vett róla Ausztria és Magyarország is. S minthogy a szövetségzett államok a békét kívánják, a szövetségzők mindegyike szívesen lát oly alakulatot, mely az egyik vagy másik államot Franciaországhoz, vagy Oroszországhoz közelebb hozza.

Zászlósertés.

Az okkupált területről zászlósertés híret közlik az „E.-s.-el. Barisics Fra Raphael a nagy horvát eszméktől elbódult káplán Broskában a sarajevói érsék bevonulásakor letépte a magyar zászlókat.

A szűkszarvú értesítés bővebb felvilágosítást nem ad az eset részleteiről, de annyi bizonyos, hogy az okkupált területen, a sarajevói érsék környezetében serelem esett a magyar zászlón s eddig a közös kormány boszniai közegei mit sem tettek annak megtorlására.

A közös kormány valósággal színvágásban leledzik, mikor a magyar állam színeiről van szó, a diplomáciában és a külképviseletben Magyarország államiséga ugy el van dugva, hogy annak semmi külső jelet nem látjuk, csakis a külföldön élő magyar hazafiak közokázatainak szerény kísérleteket, hogy külső jelvényekkel mutassák meg magyar voltukat.

Igy történt Broskában is, a hol lelkes magyarok ünnepi alkalomra a magyar nemzet szín zászlót tűzték ki. Barisics Fra Raphael káplán pedig ezt letépte.

Vajnai csekély jelentőségűnek tartjuk a káplán személyét, csak azért tesszük szórva az ügyet, hogy követeljük a közös kormánytól, hogy alkalmazza azokat a rendőri szabályokat, melyek bizonyára megvédi a sárgafekete zászlót a holmi bosnyák-hercegovác serelemtől, mert megilleti a magyar nemzeti jelvényt az okkupált területen annyi jog, a mennyi meg van az osztrák, meg a közös jelvényeknek.

Natalia Budapesten.

Aug 19.

A világszép királyasszony, egy kis állam históriai regényének legelső hősnője: Natalia ma Sinaiából jövet, alál a román királyi párnak volt kedves vendége, Budapesten keresztül utazott Olaszországra.

A szerb exkirályné egy óra hosszágig tartózkodott a keleti pályaudvarban és ez idő alatt mosolyogva, viruló arccal fogadta a szerb asszonyok meleg, szimpatikus üdvözlését, akik egyenesen azért jöttek fel Belgrádból, hogy a királyi konak makacs, bájos urnőjét színről-színre láthassák. Szíves és bensős volt a szerbek találkozására a királyasszonnyal, aki a biarrizai holdfényes este óta ismét mithikus magasságra emelkedett, minden jó egyetértésben élő, szerb házasítás előtt...

Natalia 7 óra 35 perczkor érkezett

meg a predeáli gyorsvontat 502-ös számú vonatán a keleti pályaudvarra. A királyasszony tegnap délután indult el Sinaiából és Brassóig a bukaresti szerb követ: Boskovitz kísérete utjában.

A keleti pályaudvaron érdekes társaság gyűlt össze Natalia fogadására. Belgrádi, fekete hajú, szláv típusú asszonyok, komolyképtű, természetes szerb férfiak, barna darócruhás, kis zekés, tiszta kőbányai szerb sertiéskereskedők, akik izgatottan várták a királynét hozó vonatot. A budapesti szerb konzulátust Ivanovics Iván, titkár képviselte a fogadásban.

A királyné leszállott a vonatról és a sinek mentén haladt előre a királyi váróterembe. A kíséretével egyre beszelgetett és az aszfaltos út közepén voltak, mikor egy öreg, töpörödött, kis fürgé asszony sietett elé. Az asszony: Sztankoviczné Belgrádból könnyes szemmel, megrögyve csókoltta meg a királyasszony kezét és szerbül mondta:

— Áldom az Istenemet, felséges asszonyom, amiért még egyszer, talán utoljára megláthatam.

Natalia szívesen kérdezősködött a halás szívű asszonyságtól és a kiletét meg is tudoklta egy sabcszi nagykereskedőtől, aki a kis Szerbia nagy államférfiának tűnt fel ebben a környezetben, amint maesztikus magatartással, fehér porcellán nadrában képviselte a királyasszony személye körül való minisztert a — keleti pályaudvaron.

Nataliának még utközben adták által a kis szerb király telegrammját, amelyben a megérkezésről kér tudósítást. A királyné azután bement a váróterembe, ahol a küldöttség tagjai közül egyedül a vezető: Zsujevicné asszony várta. Natalia nyomban egy csond kérdéssel támadta meg a szerb urnőlyget:

— Hogyan néz ki Belgrád? Szép-e? Vannak-e új háza? Mikor lesz kész az új villamos vasút? Sokat változott-e, a mióta én láttam?

Egy negyedóra mulván megnyílt a lefüggönyözött királyi váróterem ajtaja és ekkor következett a fogadás. Ez érdekes kép volt: minden szerb asszony külön járult a királyné elé, mely hajlással csókolván meg a finom fehér kezét. A királyné viszont oldalra hajolt és ugy csókoltta meg a szerb asszonyok arczát. A férfiak kezét csókolta. Az asszonyok s férfiak közül a királyné leginkább a szerb sertéskereskedőkkel beszélt legszívesebben.

A királyné, a mint beszélt, mostan Bécsen keresztül Felső-Olaszország egy kis városába utazik, a hol Calavague belgrádi olasz nagykövet feleségének lesz a vendége három héten keresztül. A nyári üdülés után Biarrizbe megy állandó tartózkodásra. A szép Biarrizban most épített a villáját, a melyben harminczkét szoba lesz a számára mesés fényfény berendezve.

A királyné udvarmestere az elutazás előtt megkérte Skopál Róbertet, a pályaudvar állomásfőnök-helyettesét, hogy a királyné számára a szék hálókocsi helyett egy első osztályú külön kocsi engedjen át. Skopál a legudvariasabb módon teljesítette ezt a kérelmet.

Natalia azután felszállott a kocsiába, a kupé ablakán keresztül még rámosolygott a lelkes szerbekre, váltott egy-két szót a sabcszi nagykereskedővel, s a vonat elrobogott.

Germanizáló állami középiskola.

Brassó, aug. 20.

Már felállítasokor, de azóta is többször a legkomolyabb kifogásokat emelte az erdélyi sajtó és élén ép az „Ellenzék” a brassói állami főreáliskola tanári testületének germanizáló ellen. Rosszszalta, hogy egy tanulmányon szász és két oláh középiskola terjeszt az idegen kultúrát és szítja a magyar gyűlöletet, csupa csupa német és hogy a szászok iránti rokonszenz még nagyobb és indokoltabb legyen, német szellemű tanárokat nevezett ki a miniszter. A felszólalásoknak nem volt foganatjuk és ugylátszik ebben bizakodottól az intézet igazgatója R. E. és vele az egész tanári testület. Hogy mily jogosultak voltak az említett felszólalások, bizonyítja Rombauer igazgató legújabb stiklijé, melyet tegnap cselekedett meg és mely a brassói magyarságot mélyen felháborította. Az eset röviden a következő: A brassói közöshadseregbeli Kerczek tábornok kérelmére a m. kir. állami főreáliskola tornacsarnokát tegnap átengedte a custozzai csapat domborművű alakokkal feltüntetett képiállítására és ezt a kiállítás terjedelmes német és oláh szövegű falragaszokkal hirdeti az állami reáliskola vasrácsozatán. E falragaszokon a magyar nyelv abban a megtiszteltetésben részesül, hogy ennyi olvasható magyarul: „A custozzai csata.”

Bizonyos, hogy semmi esetre sem kívánatos, hogy az abszolutizmus seregei által

vívott csaták dicsőségét magyar nyelven hirdessük, de egyenesen botrányos, ha az egy magyar kir. állami középiskolában történik, hozzá még olyan helyen, a minő Brassó, a hol a magyarságnak amugy is annyi a fenskedett ellensége. Hogy a magyarság ezen arculcsapása a brassói állami főreáliskolában megtörténhetett, azt kizárólag igazgatójának, R. E.-nek kell tulajdonítani, a kinek germánizáló szelleméről egyébiránt a következő dolgok nyújthatnak némi fogalmat.

A főreáliskola, mint az évi „Értesítőben” olvassuk, a lefolyt tanévben töltötte be fennállásának a nyolcadik évét, vagyis az idén éretteget tett tanulók a saját nevelesei. És mit látunk? Az Értesítő 95. lapján az igazgatónak azt a szemérmes valóságát olvassuk, hogy az éretteget vizsgálaton résztvevő 7 tanuló közül a magyar nyelvi írásbeli tételek közül az első egy tlen tanuló sem választotta. Közlebebről vizsgálva a dolgot, arra a szomorú felfedezésre jutunk, hogy a tétel, melyet egy tanuló sem választott, Petőfi tájképéről szól.

A magyar irodalmi tételt nem választotta kidolgozásra egy tanuló sem. E helyett értekeztek II Józsefről és az elektromos erőátvitelről jöhetett a VII. osztály tanulói közöttily neveteket találunk: Bartha, Bedő, Fekér Tamás, Tutsek Werzár, a kiktől ugyan senki sem teheti fel, hogy németek volnának a kik valami nagyon rajonganak II. Józsefért. Mi az oka tehát ennek a vörleiző állapotnak? Senki és semmi más, mint a brassói állami főreáliskolában uralkodó német szellem.

E sajnálatos állapotokon talán még lehetne segíteni, ha az iskolában magyar szelhetné ember volna a vezérszeressel megbizva.

Mert hiszen R. ur cselekedete még a tél folyamán, hogy egy százast fedő képeinek a kiállításán az intézet egyik tantermét átengedte és csupa előzékenységből ezt a jeles kiállítást az intézet folyosóinak a falaira akasztott német nyelvű feliratokkal hirdette, a százast művész ur pedig német nyelvű balépő jegyeket osztogatott a főreáliskola tanulói között persze jó magyar pénzért. Sajnos hogy egyetlen fiát sem a magyar, hanem a százast elemi iskolába járattja, azt mutatva ezzel, hogy a m. állami elemi iskola az ő magas kulturigényeit nem elégíti ki, és ő cselekedete meg azt az oktalanságot a miről májusban a Budapesti Hirlap adott hírt, hogy elment Bécsbe leleplezni Thun grófnek a magyarságot kiítani törekvő politika egyik fejének a szobrát. Szinte szerencse, hogy ezzel a pángermán szellemű a magyar nyelvet minduntalan debonessztáló emberrel szemben egy-két oly magyar tanár állt eddig, a kinek magyar érzületükhöz semmi kétség sem fér, mert különben a brassói állami főreáliskolát egy főbakszász középiskolává alakítaná át, a mihez a feltételek a német tanár urakban természetesen megvannak, mert egy részük ma sem tud tisztességesen magyarul, a másik százast családokba nőt, közlülk került ki a százast „Philharmonischer Verein” elnöke, sőt a Peszter Lloyd brassói levelezője is és akad olyan is, a ki négy leányát ösgermán époszokból vett nevekre keresztelte stb.

Ugyanazért ajánljuk a brassói állami főreáliskola tanári testületének germanizáló szellemét a közoktatási miniszter figyelmébe, még pedig annál inkább, mivel az intézet tanulói nem németek, hanem brassói magyarok és háromszéki székelyek. Ha németek volnának, szót sem vesztgetnénk rájuk, de akkor is botrányosnak és türethetetlennek tartanók, hogy egy állami középiskolában ily szellem uralkodjék.

Mikor életünk javarészt az oláh és szász üzlemek ellensúlyozásával vagyunk kénytelenek tölteni Erdélyben, lehetetlen, hogy a magyar állam czégre alatt egyik léginkább exponált városunkban a germanizáló szellem uralkodjék.

Hisszük, hogy Csáky gróf ismeretes erőle meg fogja találni e bajok orvoslását és a brassói állami főreáliskolát megtisztítja a magyarok titkos, de ügyetlen ellenségeitől.

Székely kivándorlás.

Háromszékmegye közigazgatási bizottsága — mint levelezőnk jelenti — a Románia felé gravitáló tartós kivándorlás megállítását végett sürgősen felirt a földmívelési miniszterhez és egyuttal a baj elhárítására javasolta, hogy az utlevél három forint helyilegilletke öt forintra emeltessek, a tizenöt napra szóló utigazolványok munkásoknak és cselédeknek egyáltalán ne adassanak ki, a konzuli hatóságok szaporitassanak és határozásig álltassák fel, mely a beszökéseknek utját állja.

Erre a minisztrium — mint értesültünk — hosszabb leirathat fel. Egyáltalán nem helyesli az ilyen rendőri intézkedéseket mert arra a mai viszonyok között szabad jogállam nem építhet sokat.

A baj okát egyebütt látja. Azelőtt, míg a közlekedésügyi viszonyaink fejletlenebbek voltak, a székelység nem igen bír a munkaviszonyok és a munkabér különbözete alapos tudomással. Ma már másképpen áll a

dolog. Tapasztalni, hogy a székelyek nemcsak Romániába mennek ki, hol a hus, ital olcsóbb és a munkák nagyobb banem tömegesen elmennek Bihar megyébe is, hol a munkák kezelet keresik.

A miniszter nézete szerint a Háromszék megyei birtokosság hagyatag jár el, nem köti le idejekorán kialakított jobb munkabér mellett a dolgos székely munkásokat és ha aztán ezek tavasszal és ősszel elhagyják székelyföldet, drágán szereznek maguknak máshonnan munkásokat.

Baj továbbá még az is, hogy nincsen munkásokvetítő iroda, mely a munkásviszonyokról, kereslet, kínálat, munkabér- és megélhetési viszonyokról kellőképp tájékoztatná a székely munkásokat. Ennek a felállítását sürgetően javasolja a miniszter.

Ennek az irodának a statisztikája alapján lehetne kiismerni a viszonyokat legalapvetőbben s akkor könnyebb volna egyéb módokat is kitalálni a baj meggyógyítására.

Ezért a miniszter e tekintetben sürgető javaslatot és tervezetet kér a bizottságtól és igéri, hogy részéről mindig a legelőrebb figyelemmel kíséri a székelység mozgalmát s alkalom adtán szakközvetítő küld le a viszonyok tanulmányozására véget.

A rendőri intézkedés végett egyébként megfogja keresni a belfügym niszter.

Értesítés.

A székely-udvarhelyi kir. állami főreáliskolába az 1893-94 tanévre a beiratások f. évi szeptember 1, 2 és 3. napjain eszközöltek.

A javító, pótló és felvételi vizsgálatok augusztus 30 és 31-én tartatnak meg naponként 8-12 óráig.

A főreáliskola I-5 osztályába oly növendékek vétettek fel, kik életük 9-ik évét már betöltötték, s a népiiskola IV-ik osztályát jó sikerrel végezték.

Azok a tanulók, kik más irányú intézetből akarnak a főreáliskola valamelyik osztályába át lépni felvételi vizsgálatot tartoznak tenni azokból a tantárgyakból, melyek az elhagyott intézet tervéből hiányoztak.

A felvételi vizsgálat díja 10 ft. 6. A beiratásnál a következő díjak fizetendők: beiratási díj 2 ft., ifjúsági díj 1 ft., értesítő díj 80 kr. Az évi tandíj 18 ft. mely két részletben: október 14-ig és március 15-ig fizetendő.

A szegény sorsú tanulók, kik jó magaviselet és előmenetelt tanúsítanak, fél, esetleg egész tandíj mentességet nyerhetnek.

Az ötödik osztálytól kezdve az önként vállalkozók latin nyelvet is tanulhatnak, e célra rendszeres tanfolyam van rendezesítve. A tanítás ingyenes.

A főreáliskola mellett egy 65 tanulóba berendezett internatus van rendezesítve, melyben a tanulók teljes ellátást és felügyeletet kapnak.

Az internatusba csak fizetési tanulókat vétettek fel, az évi ellátási díj 150 ft. Az igazgatóság mindazoknak a kik bővebb tájékoztatást ohajtannak nyerni, szívesen szolgál felvilágosításokkal.

Jövedelmi adófizetők.

Tájékoztatói kívánjuk polgártársainkat a hatóság által kiadott hirdetmény értelmében az adókövető bizottság által tartandó tárgyalások napjáról. A tárgyalásokat megelő-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. augusztus 21.

A Diana története.

(Angol regény)

A „Dóra” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XVI.

(Folytatás.)

(36)

Inkább hasonlít olyan apró mozaik daraboknak összerakásához, miket valaki összerakott és minden irányban szétszórta, s a darabok megtalálása után együvé kell azokat illeszteni.

— És mennyire haladt az a dologgal a miért ide jött? — Nyomára akadt valaminek?

Vipont nyugtalanul nézett körül.

— Kérem, Sir, ne beszéljen olyan hangosan. Ha a falaknak van fülük az ablakoknak van szemük.

Jöjjen amoda azon fa alá, ott nem leszünk kitérve azon veszélynek, hogy lássanak vagy halljanak bennünket.

Érik a jellzett fa alá követte, egy szép szomorú fű volt az, melynek lehajló ágai a földet seprték.

— Sir, az igazat megvallva, még nem jöttem nyomára; de bizonyos vagyok benne, hogy a családok közül egyenlő nem volt és Sowerbynek, a gazdasszony olyan ártatlan a dologban, mint a ma született gyermek.

— Kire gyanakszik?

— Sir ez kényes kérdés és jelenleg nem megyek annyira, hogy neveket említsek. De utána néstem, hogy a házi asszony családok előéletéről tudjak valamit.

— Igen?

— És az egyikre nem egészen kielégítő.

— Melyik az?

— Turner Kezia, a szobaleány.

zlog közé tesszük a következő név egyes napjain sorra kerülő névsort, hogy az adóknak idejűk legyen beszerezni a szükséges adatokat, megszerkesztési a fellebbezés és módjuk legyen akadályoztatás esetén képviselői is gondoskodni. Az alább kiírt napon az egyes csoportok d. e. 12 óráig személyesen, vagy képviselőik útján jelenthetik be a rendőre épület nagytérme (b-monostor-u. 26. sz.) dlésező bizottsághoz felszámolásiukat, ez időtől kezdve pedig 8 nap alatt a kellően felszerelt felfolyamodásukat a pénzügyigazgatóság iktató hivatalában írásban adhatják be.

Külvárosi körlet.

(Folytatás.)

Tárgyalási nap augusztus 21.

Vertheimer Vilmos fűszer, tűzifa 240 ft. 50 kr. Székely Miklós gyógyszerár 202 ft. 50 kr. Simon Mózesné, bór pálinka stb. 26 ft. 62 kr. Glück József déligyümölcs árú 16 ft. Eckstein Salamon sokaságkereskedő 46 ft. János György kormosár 23 ft. Hecht Adolf pálinkaárú 30 ft. Popper Lajos zsidóárú 21 ft. 84 kr. Weisz és Kohn szodavizgyár 46 ft. 20 kr. Sóska Lajosné szőlész 11 ft. 25 kr. Vertheimer Sámuel tojáskereskedő 159 ft. 8 kr. Baumzweig Emil zsidóárú 74 ft. 70 kr. Goldstein Mendel rongyszedő 13 ft. 50 kr. Friedmann Jakab csont rongyszedő 17 ft. Rozenberger Béni árú ügyndőség 16 ft. 80 kr. Lászlóczy Lajos üveg, porcellán stb. 48 ft. Régeni György üveg, porcellán stb. 98 ft. Körösi György bérkocsis 19 ft. 50 kr. Herczeg Ferencz kávémozár 9 ft. 70 kr. Harasztosi Károly kádár 18 ft. Dávid Ábrahám zsidóárú 10 ft. Nátfali nővérek női szabók 12 ft. 20 kr. Eichen Hani szőlész 6 ft. Haas János szobafestő 52 forint. Bachusz Mór csont, rongyszedő 40 forint 20 krajczár Arberman Jakab játékszer árú 12 ft. 70 kr. Kohn Mózes szatós stb. 13 ft. 20 kr. Weisz Mauó cipész 19 ft. 30 kr. Bing F. leop optikus 61 ft. 50 kr. Pataki Victor tanító mérnök 112 ft. 73 kr. Szacsai Mihályné kávé, pálinka stb. árú 12 ft. Rozenberg Lajos 15 ft. 80 kr. Rignath Sándor mézárú 31 ft. 75 kr. Ifj. Varga Dániel timár, bérkereskedő 62 ft. Ifj. Varga Dániel csorháj, tűzfakereskedő 44 ft. 25 kr. Ifj. Vikol Gergely fűszer, lottó-gyűjtő 72 ft. Jánk Alexin személyfuvar 8 ft. Linna Mózes személyfuvar 7 ft. Licski János személyfuvar 7 ft. Pap László személyfuvar 7 ft. László József személyfuvar 7 ft. Licskai Mihály bérkocsis 7 ft. Tatár István bérkocsis 7 ft. Alberti János vegyeskereskedő 11 ft. 84 kr. Fried Ábrahám zsidóárú 9 ft. Bréyer János fűszerkereskedő 21 ft. Neff Ádám vegyeskereskedő 65 ft. 25 kr. Carl Ferencz cipész 13 ft. Imre József fűzfűszabó 12 ft. Gergely Jánosné turdász 9 ft. 50 kr. Ákeszmann Albert timár 34 ft. Nagy Sándor fodrász 24 ft. 28

Tárgyalási nap augusztus 22.

Molnár Sámuelné baba 9 ft. Fülöp Györgyné pálinka stb. árú 10 ft. 60 kr. Farkas Sámuel bérkereskedő 87 ft. 71 kr. Szász Ferencz vendéglős 7 ft. 50 kr. Bauer Ödön fodrász 18 ft. 80 kr. Barki András kovács 18 ft. 90 kr. Péterfi Mór szatós, italárú 26 ft. Jákóbi Farkas zsidóárú 11 ft. 80 kr. Deák Antal ócska vasárú 13 ft. Koezod Sámuel szatós 20 ft. 20 kr. Csernikovszki Gyula fodrász 13 ft. 40 kr. Kállay Lajos sült sertésárú 23 ft. 30 kr. Piturka József mézárú 121 ft. 85 kr. Bagaméri István timár 28 ft. 50 kr. Macskási

— Mit! — az a csinos fiatal asszony? — Igen — mondá Vipont ur vigyorgva. Ugy találom, hogy elmúlt egy esztendője mióta itt szolgál, Sowerbynek megmutatta nekem az ajánló leveleit — ezek között volt egy level, egy a Grosvenor téren lakó londoni ladytól. — Volt valami gyanus előttem azon a levelen, — ámbar ezimeres levélpapírra volt írva, tehát szabadságot vettem magamnak levelet írni annak a ladynek és megkérdezni tőle, hogy egy Turner Kezia nevű személy volt-e valaha szolgálatában. Ma reggel kaptam tőle választ, azt mondja, hogy Turner Keziáról soha sem hallott eddig és ilyen nevű szolgáló soha sem lakott a házában.

Az Érik arca megnyílt.

A Kezia megnyerő külseje elfoglalta tette volt írta.

— Azon esetben jó lesz minél előbb megszabadulni tőle — fejezte meg Érik.

— Nem ajánlom, hogy olyasmit tegyünk! — kiáltá.

Vizsont élénken. Ha azt tennék, egy lépést sem tehetnénk előre. Nem — a mi tervünk maradjon az, nem tudni semmit a mi a fiatal asszony róására van és látni ha vajjon ő maga nem szolgálja-e kezünkbe a fonalat. Nem mint ha ezt valószínűnek talál-nám — tévé utána elgondolkodva rázta a fejét — mert olyan ravasz mint egy fél tu-ezet roka és tudja, hogy miképpen kell a nyelvet féken tartani, már pedig tetszik tud-ni, hogy ez a tulajdonság szokatlan adomány az asszonyoknak.

Sir, nagyon lekötelez, ha azt amit mon-dtam senkinek sem említi fel — Diana kisas-szonyának sem, annál kevésbé Beauchamp An-tal urnak. Minél kevesebbet beszélünk annál jobb, tetszik tudni?

Jól van — válaszolá Érik nevetve — bízhatik bennem, hogy óvatoss leszek.

E szavak után elváltak. Érik sétálni ment a parkban, s az éj szépsége által es-bítva tovább ment mint a hogy szándéka volt. Harmat hullott a fűre, s a nagy szemű

Sámuelné szénaárú 15 ft. Bagaméri Elek cselédszedő 16 ft. 50 kr. Rucka Mihály csizmadia 13 ft. 80 kr. Kajetan Eudre bá-dogos 62 ft. 95 kr. Reschner Károly épí-tész 13 ft. 60 kr. Bretter Dániel székálló 17 ft. 20 kr. Márkovics József strázsekeres 13 ft. Szabó András cséplőgép 16 ft. 10 kr. Vaszti Sándor asztalos 24 ft. 50 Kerekes János építész 25 ft. 20 kr. Oltyán Péter csizmadia 17 ft. Hancz Sámuel magánzabó 14 ft. Major Mihály bérkocsis 7 ft. Kört-vélyesi Lászlóné tehenészet 8 ft. Veszár Lázárné baba 10 ft. Licsner Károly csiz-madia 13 forint, Kaukál Ferencz — János és Györgyfalvi Miklós építész 91 ft. 35 kr. Áron András csizmadia 17 ft. Harasztosi Jenő fűszerkereskedő 75 ft. Toni Árpád sertés-kereskedő 16 ft. 40 kr. Binecz Róza szatós 12 ft. Jenei Róza gyümölcs kereskedő 10 ft. Kohn Géza gyümölcskereskedő 12 ft. 50 kr. Székely József gyümölcsárú 6 ft. Phandrich és társa gázgyár 2047 ft. 75 kr. Jakab György személyfuvar 13 ft. Dönes József sefymestő 27 ft. Flóra Gyula va-gyeskereskedő 43 ft. Henter és fia na-gyernő gyár 172 ft. 37 kr. Grósz József gyümölcsárú 5 ft. 70 kr. Katona József kö-mivestmester 17 ft. Pap Miklós bérkocsis 6 ft. Szűcs András székálló 20 ft. 40 kr. id. Lászlóczy Sámuel tehenészet 9 ft. Po-toczky István kávéárú 3 ft. 27 kr. Jakab László állatorvos 19 ft. 20 kr. Kun Mátyás kőes 35 ft. 10 kr. Veress József bor, pá-linka stb. árú 13 ft. 10 kr. Lászlóczy György mézárú 25 ft. 15 kr. Gál József timár 17 ft. 50 kr. Kovács Ábrahám né-més 5 ft. 40 kr. Kocsis Ferencz ke-nyérsütés 12 ft. 30 kr.

(Folyt. következik.)

A járvány.

A „savós béllobb”-nak nevezett járvány a napokban nagyobb arányokat öltött. Két-szeres gondnal és szigorúsággal kell tehát a hatóságnak öltödni a köztisztaság és más egész-ségügyi intézkedések végrehajtása felett. Fő-dolog azonban, hogy a hatóságnak a közön-ség is teljes jóindulattal álljon szolgálatába és pontosan fogantatison minden intézke-dést. Tisztaság, pontos desinficiálás és ren-des életmód hatalmas védekeszközök a járvány ellen.

A járvány-bizottság szombaton délután ülést tartott, a mely alkalommal, a követ-kező határozatokat hozta:

Tekintettel arra, hogy az ország több részében történnek gyanus megbetegedések tekintettel arra, hogy az itt fellépett járvány nagyobb mérvet ölt, — szeptember elsején nem fognak megnyitni a iskolák. Közép és elemi iskolák, valamint az egyetemi is október elsejével fognak csak megnyitattani.

Az országos vásár és az állat-kiállítás szintén elmarad, nehogy a vi-dékről beözönlő sokaság által a járvány ere-je fokoztassék.

A Kolozsvárt állomásozó katonaság az idén nem vesz részt semmiféle hadgyakorlat-ban. Sőt a tartalékok behívása is elmaradt. Erre nézve a katonai ügyek előadója ma a következő hirdetményt teszi közzé:

fehér margaréták ragyogtak a holdvilágban. Koronként egy fészaknak a panaszos kiál-tása törte meg a csendet és egyszer egy kis fogoly család röppent fel a lábainál észbe-jaitatva, hogy első szeptember nem messze van.

Midőn háza érkezett meglepetéssel lát-ta, hogy egy óránál hosszabb ideig volt tá-vol. Az ebédlő ablakának a táblái be voltak téve, de a szalon ablakai még mindig nyitva voltak ámbar a szobában levő csendesség után itélve — üres volt az.

De azért bement, mert azt hitte, hogy Toni bizonyosan fenn volt ha bár a leányok lefeküdtek.

A mint belépett a viaszgyertyák sárga fénye először elvakította, de amint szeméi hoz-zá szoktak, valami fekete csipke és selyem szövet csomagot látott a diványon feküdni; és onnét göröcsök kockogás jött feléje — nem hisztériai sírás volt az — mint inkább vala-mi visszatartott dühnek a kifejezése mely így talált utat magának.

— Nelli! — kiáltá Érik meglepetés-sel, s néhány lépés a leány mellé vitte.

Nelli felemelte az arcát; halvány volt az és könnyel áztatott s olyan rémületet fe-jezett ki, hogy Érik ijedve rettent vissza. De mielőtt a rendkívüli változásnak az értel-mét megkérdezhette volna, Nelli kiszaladt a szobából.

XVII.

És Diának egyedül kellett Tonit mu-latattani, mert az Érik távozása után Nelli is visszavonult azon bosszúságában, hogy őt a társalgásból kihagyták.

Midőn Nelli oda lent nem talált méltá-nyló közönséget, fent a hálószezájában Je-nivel a szobaleánnyal is, megelégedett, mi-után Jeni soha sem mondott neki ellent, sem tanácsot nem adott, sőt a saját véleményét sem bátorított kockázatni.

Diana ma este nem érezte egészen ké-nyelmesen magát, talán azért, mert a Heath-

A m. kir. honvédségnek Kolozsvárt tartozkodó összes tartalékosait értesitem, hogy a kolosvári 21-dik m. kir. honvéd kiegé-sztő parancsnokság közlése szerint a m. kir. VI-dik honvédkerületi parancsnokság rend-eleténél fogva, a honvédséghez tartozó s je-lenleg Kolozsvárt tartozkodó összes tartalé-kosoknak az idén fegyvergyakorlatra bevo-nulni nem szabad, valamint a Kolozsvára fegyvergyakorlat végett behívott összes tar-talékosok a beronnulás alól fölmentettek.

Ennélfogva utasítom a m. kir. honvé-dség kötelekebe tartozó Kolozsvárt tartozkodó összes tartalékosokat, hogy behívójegyeiket a katonai nyilvántartási ügyosztályba (város-ház, földszint, rengőrség) visszaszolgáltatni tartsák kötelességüknek. Kolozsvár sz. kir. váro: Tanácsa katonadgyi előadójától, 1893. Augusztus hó 19-én. Salamon Antal, városi tanácsos, katonadgyi előadó.

Dr. Genersich Antal egyet. tanár ur, kijelentése szerint a jó és éretti gyümölcs mértékletes élvezése nem árt, sőt hasznára van a gyomornak; de annál inkább kell tar-tozkodni az éretlen, vagy túlérett vagy rom-lott gyümölcstől. Épen azért kérjük a ható-ságot a legszigorúbb feldgyeletre, hogy az egészségre ártalmas gyümölcsök árusítását szigorúan eltiltsa, illetőleg az ilyen gyümöl-csöt elkoboztassa.

Szakértők véleménye szerint a Szamos rize ivásra nem egészséges, sőt egyenesen veszedelmes. Maga a hatóság is adott rendeletet, mely szerint figyelmezteti a la-kosságot, hogy csak forrált és leűtött vizet, vagy pedig vezetéki vizet használjon. Még is azt tapasztaljuk, hogy a Szamosviz hor-dókra rendkívül hiányos a feldgyelet. Igen sok kijátsza a hatóság rendeletét és a Nagy-Szamosból árusít vizet ivásra, — némelyik-nek száma sincs a hordóján. Ez veszedel-mes hanyagság.

A Szamosviz árusítókra sokkal több gondot és feldgyeletet kell fordítani, mert itt határozottan konstataljuk a vétkes mu-lasztást.

Panaszt vetünk a közönség köréből, hogy a járványkórházban elhaltak hulláit a gyalog utcán át, odáig mind a legszűkebb utcákon nappal szállítják, a mi növeli az ott lakók félelmét és veszedelmét. Ohajtható volna, hogy a tágasabb zsidótemplom utca felé történjen a hullaszállítás és a lehetőleg éjjel.

A járvány még mind nem öltött akko-ra mérvet, hogy kétségbe kelljen esni, sőt erőlyes rendszabályokkal hatásában csökken-teni lehet. Csak hogy aztán ez az erőly le-gyen még a hatóságban.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, augusztus 21.

— Szent István király emléktü-nepén tegnap a kolozsvári egyházakban ün-nepélyes istentiszteletek, — hazafias tárgyu-szent beszédek voltak; az egyházi éneket pe-dig a magyar himnus egészítette ki. A fő-

ote figyelemfelkeltésének az emléke oly élén-ken volt előtte.

— Akar sakkozni? kérdé midőn Toni a zongorától felállott és az ablak fülkéjében ve-le szembe az utóbbi helyét elfoglalta.

Toni rémületet szinlelve emelte fel a kezét

— Sakkozni ilyen este, midőn künt kellene lennünk a holdvilág szépségét élvez-ni! Ilyesmit még indítványozni is szentség-törés.

A sakk az öreg Darby és Joanok se-gédforrása, nem pedig — Elhallgatott és a helyett, hogy mondatát bevégezze, a hogy eszédéka volt, reabeszédeseg azt mondá — nem jön ki velem sétálni a teraszra? Egy shawit hozok és jól beburkolom, ne hogy meghűljön.

Kissé illetlennek látszott a Toni kéré-sét megtagadni, de Diana óvatoss volt, s a vékony selyem cipőjével meentette ki magát. Toni, vagy egy percig bosszankodni látszott, de csakhamar viszonyt a jó kedélyét.

— Maga meghazudtolja az ifjúságot — mondá tréfásan — és az idő, mely tevé-désére meg fogja tanítani, egyuttal elfogja rabolni magától az alkalmat, hogy azt iga-zolja. Maga nagyon komolyan veszi az élet-et — tévé utána. Az élet két oldalú paizs, tragikai és komikai; de maga csak a rossz oldalát nézi.

— Miből gondolja azt? — kérdé Diana kisé megrettenve.

— Abból mert figyelmes vagyok, fő-leg magára; és gyakran komoly, hogy ne mondjam szomorú kifejezéssel a szememben lempem meg. — Nincs igazam?

— Talán igazam van. De bizonyval van némi mentés számomra?

— Én nem kétkeltem azt; és kész va-gyok megengedni. De mondja meg nekem a mentéget.

— Azt akartam volt az előbb mon-dani, hogy az élet csak az utóbbi időben mutatja meg nekem a verőfényes oldalát — válaszolá Diana rövid habozás után; és még

téri templomban d. e. kilenczór vette kez-detét az ünnepi istentisztelet. A templom egészen megtelt áhítatos közönséggel. Az ünnepélyes szentmiszt Bírő Béla apátplébá-nos fényes segédlettel végezte. A kórusban a kolozsvári dalkör vegyes kara énekelt, — emelkedett hangulatot kelte.

— A Kossuth ünnepély rendező bizottsága tegnap d. u. ölnök Deák Albert lakásán ülést tartott a melynek tárgyát az ideai hangverseny műsorának megállapítása képezte. A műsort holnap fogjuk közölni. A bizottság tegnap üléseből felhívást intézett az összes kolozsvári egyesületekhez és társu-latokhoz, melyben felkérte őket a hazafias ünnepélyen leendő testületi képviselőre és arra, hogy a nagy napon lobogózzák fel helyiségeiket és este világít-sanak. E kérést intézi a választmány a vá-ros lakosságához is. Az eddigi lelkes érdeklődés, melyet a közönség az ünnepély iránt tanusit, nem hagy kétséget az iránt, hogy az ideai ünnepély lelkesedésben és fényben nem marad mögötte a megelőzőeknek.

— Lajos napja alkalmából a város hazafias polgárai zászlót tűztek házaikra. Ez iránt a bizottság átiratilag megkereste az összes kolozsvári egyesületeket is. Több egye-sület válaszon már a felkérésre, jelezve, hogy a nagy napon helyiségét feldiszíti és világí-tani is fog.

— Kossuth Lajos névünnepén rendezendő ünnepélyt társas vacsora fejezi be. A vacsorán hölgyek is fognak részt venni. Készvételű jegyek holnapról kezdve kaphatók. Vacsora kezdete este 9 órakor.

— A Lajos napi ünnepélyre ba-meneti jegyek holnapról kezdve válthatók a rendező elnökök helyeken. Egy ülőhely ára 40 kr. állóhely 20 kr.

— A Lajos napi ünnepély tisztja jóvedelmét a rendező bizottság tegnap hatá-rozata szerint az iparos aggenmen-háznál létesítendő Kossuth-ala-pítvány gyarapítására fordítja. A bizottság tavalyelőtt és tavaly is e célra fordította az ünnepélyek jóvedelmét.

— Fényes világítás volt szombaton este Szent István, első magyar király emlékére, Kolozsváron. A főter s a város fő és mellék utcái házaiknak ablakaiban minden felé lobogott a hazafiai kegyeletnek, a meg-émlékezésnek világa. Az utcákon mindenfe-lé nagy közönség hullámozott. Legnagyobb néző közönség gyűlt össze a hidutczában a posta palota előtt, a melynek egyik ablaká-ból nagy villanylámpa szórt sugarait s e sugarakat váltakozó színeken átvetve,reflektor-al a hidutoza egész hosszában végig vezet-ték; úgy hogy annak házait szokatlan fény-ben világította meg.

— A közúti vasút bejárása. A kolozsvári közúti vasut műtanrendőri bejá-rása ma délelőtt ejtetett meg. A bejáró bi-zottságot dr. Ké pessi Árpád miniszteri titkár vezette. A hajózási és vasuti fűfel-ügyelőség részéről Tolnai Kornél fel-ügyelő vett részt. Jelen voltak a bejáró bi-zottságban a városi hatóság részéről A l-b-a c h Géza polgármester, Deák Pál fő-kapitány, Szvacsina Géza, dr. Nagy

most sem jöttem bele, hogy ne gondoljak a holnapi nappal.

— Maga valami bekövetkező ve-szélyről fél a jövőben?

Beauchamp Toni előreahajolt a mint ezt mondta, két szeméi egyenesen néztek a leány szeméibe.

Tekintetük zavarba hozta Diánát és arczának a kifejezése még szomorúbb lett.

Toni még közelebb húzódott hozzá és egyik kezét a kezére tette — mely az éle-ben nyugodott. — Diana próbálta azt vis-zaszakadni, de Toni nem engedte, s a puha kis ujjakat erősen megfogva tartotta. — Azonban cselekedetében nem volt semmi, a mi tiszteletteléssel lett volna határos — sőt inkább szokatlan komolyságot feje-zett az ki.

— Nincs szükség szavakra tudatni ve-lem édes Diana, hogy maga az utóbbi idő-ben nem volt boldog, és aggodalmának az okát megiehetős biztonsággal gyanitom. Azt gondolom, hogy eljött az ideje, midőn nyil-tan kellene magával beszélnem, mert leirha-tatlanul fáj látni, hogy kevésbé elégedett, mint a hogy fiatalága és szépsége magával hozza. — Édes — folytató, és arca mo-tan oly közel volt a leányhoz, hogy lég-zése a halántékain levő apró fűrtökéket mozgatta — minden asszony élete tökélet-len szerelem nélkül — nem a testvéri sz-retefét értem, melynek szükségességeppen má-odrendűnek kell lenni, de azt a szerelmet, mely a lelket és szívet egyaránt betölti, azt a szerelmet, mely tárgyárért mindent mer, — azt és olyan szerelmet, melyet éne pillan-tában ajánlok fel magának!

Diana fájdalmasan megrettenve húzó-dott vissza tőle. Azonban, jellemző, hogy ha-bozott a válaszával, tudta, hogy ez a cousin-ját bántani fogja.

— Ah, Diana, — folytató Toni, nö-vekedő szenvedélyességgel a hangjában — maga nem tudja meg, hogy a boldogság mit jelent; maga nem gyanítja, hogy az élet mi mindent képes magának adni!

(Folyt. köv.)

Mór, Fekete Béla, Debreczeni Balázs főmérnök; a városi közg. bizottság részéről dr. Finály Henrik, Dávid Antal, Dobai Antal, Varga Dániel; a megyei közg. biz. részéről Puhala Adolf főmérnök, v. m. államvasutak részéről Schandl Mihály felügyelő, Kremmer Vilmos felügyelő, Czirmazia Géza főmérnök. — Az engedélyesek, a kolozsvári kisegítő takarékpénztár részvényszeresek részéről Kovács László vezérigazgató, Kovács János igazg. tag, Kőváry Mihály jogtanácsos, Demeter Károly f. b. tag, id. Horovitz Sámuel, ifj. Horovitz Sámuel, Boér Ferenc vezérigazgató. A bizottság tagjai, a polgármesteri irodában gyűltek össze, honnan d. e. 10 órakor indultak el a főterre, ahol a közúti vasút egy mozdony és 3 személykocsiból álló vonata várakozott. Ugy a mozdony, mint a kocsik virágfüzér és zászlókkal voltak felszerelve. A bejárat bizottságát vivő vonatot a főteret egészen ellepő közönség élénk érdeklődése közt d. e. fél 11 órakor indult ki a főteret kiterőltől a bel- és külmonostor-utcán fel a nép-utcán át a lövöldéig, s onnan Kolozsmonostorra, visszajövet bejáratát a külmagyar-utcai és az államvasutakhoz vezető nagy-utcai vonalszakaszokat. — A bizottság menet közben egy a pályát, — az összes váltókat és kiterőlt megvizsgálta és sem üzleti sem forgalmi tekintetből semmi kifogásolható nem talált. A pályának szolid kiépítése, egy a felhasznált anyagok tartóssága, a menetirány helyes megállapítása, az engedély okmányokban kikötött feltételek pontos betartása a bejárás alkalmával konstataciókat. A miniszteri kiküldöttek teljes megelégedésüknek adtak kifejezést, a pályának műszakilag kifogástalan kiépítése felett, — minek a felvett jegyzőkönyvben is nyoma van. A bejárás eredményében a városához visszakerült bizottság vezetője a miniszter által nyert felhatalmazás alapján, a vasutnak a közforgalomnak való átadására az engedélyt azonnal megadta s ennek következtében ma délután 4 óra 37 perccor az első vonat ki is indult a pályaudvarról a szél Kolozsvár város egy fontos gazdasági tényezővel, — e nagy jövővel kecsegtető vasutal — vált gazdagabbá.

— **Díjazásban** rendelték d. u. 2 órakor a közúti vasút megnyitása alkalmából. A banketten együtt voltak a megnyitáson a miniszterium a város képviselői, a kisegítő pénztár tisztikara, az engedélyesek a vasút mérnökei, a sajtó képviselői s a kiépítésnél és bejárásnál közreműködött szakértők. A bankett Nagy Gábor közp. szállodájának nagyszobájában folyt le. A menü a következő volt: Ragout leves. Kecsege és dunai pisztráng tatar mártással. Vespereceny szelektés töltött gomba, zöld borsó, csirke stb. közközökkel. Töltött káposzta sertés hússal. Párizsi és ruca stb. gyümölcs-felfőt. Édes és csokoládé. Párizsi Imperialis Madeira Chadeauval. Vegyes gyümölcs-félék. Anisette és fekete kávé. Borok: Borberek aszt. Második vörö. Ringató. Borvizek; Gieahbli. Borszéki. Répáti.

— **A kolozsvári honvéd-egylet** tagjai tegnap Szabó Sámuel elnöke alatt gyűlést tartottak. A gyűlés elhatározta, hogy az egyet méltóságához illő hangon kifejezést ad megbotránkozásának Mikár és társainak a központi honvéd-bizottság nevében kiadott ama minősíthetetlen nyilatkozata miatt, melyben a kolozsvári honvéd-egylet, ama kijelentéseiről, hogy a m. é. közgyűlés határozatát a szegedi gyűlés vonatkozásilag mint törvényes határozatot tiszteltben kívánja tartani, igazatnak nevesi, azt állítva, hogy a kolozsvári honvéd-egylet nem elég óvatosságot tartva a honvéd-ügy elé s végül kétségbe vonja az egyet határozatának törvényességét. A választmány egy íratban fogja kifejezni a mondottak miatti méltatlankodását. — **A gyűlés** kimondja azt is, hogy dacára, hogy a szegedi gyűlés Budapestre tétele törvénytelen, részt fog azon a közgyűlésen venni, hogy felelősségre vonhassa a központ tisztviselőit és elégtételt vegyen az elkövetett sérelemért. A gyűlés ezenkívül több segélyezési ügyet láttak el; egy kérészt felterjesztettek a központi bizottsághoz, egy öreg honvédek közvetítették az orsz. menedékházba való felvételét és segélyt a utiköltéssel látták el az egyet pénztárából, hogy Budapestre feljuthasson. A választmány kedden délután a központhoz intézendő íratok dolgában ismét gyűlést fog tartani.

— **A mentő-egyesület és a járvány.** Ama differenciák, melyek a dr. Patay Leó vezetése alatt álló járványkórház mentő-orszá és a városi főorvos közt — élési sajnálatos módon — felmerültek, gr. Beldi Ákos főispán tapintatos közbelépése által elenyésztek, a mentő-egyesület működését a járványkórházban, a tegnapi nappal ismét megkezdte, mit őszinte örömmel regisztrálunk. Ez az elnöklő polgármester által a járvány-bizottság szombati ülésében is bejelentett, mit a bizottság tagjai zajos élénzésel vettek tudomásul.

— **„Hököm (Hüvelyk) Matyi“** a cizme annak a nagy látványosságának, melyre színházunkban már hosszabb idő óta készílnék. Egyike lesz az a legfényesebbnek, legnagyobb díszlet és költőseggel kiállított daraboknak. Az igazgatóság már eddig több mint 3000 forintot költött a darab kiállítására. A díszletek, a jelmezek, gépezetek, kasszirozott munkák mind újak, egyenesen a darabhoz készültek. Bentheim festő, Bajor György a népszínház kasszirozója, Hamary György főruhátárnok és Bauman gép-mester tetemesen megerősített segédlettel, megfeszített munkássággal dolgoznak a darab mielőbbi színrehozatalán. Geng Ákos helybeli fiatal műlakatos szolgáltatja az előadásához szükséges villanyos világítás urózákat és egyéb kellékeket. A különös díszes jelmez szöveket a bpesti Wottitz és fia cég üzletéből kérték ki. A darab meseje (Hüvelyk Matyi — népmese) általánosan ismeretes és alkalmat szolgáltat különféle csodálatos csodálatosabb szemkaprást látványosságokra, aminek p. óriás béka, az emelkedő és ellyedő erdő, a fénybogarak és léderekek táncza, egerek és macskák, csizma balettje, I. Matyi király hadserege kocsi- és lóháton stb. stb. A czimszerepet a kis Nyiregyházi Sárika játssa aki ügyességével már nem egy ízben felhívta a kolozsvári színpadon. A darab legelőször szerdán, 1893 augusztus 23-án került színre mérésével a fölemelt helyeknél.

— **Kárpát-egyleti osztályközgyűlés.** Az E. K. E. burgó és tevékeny alsó-fehérmegyei osztálya az aug. 24, 25, 26, és 27-én tartandó kirándulás alkalmával tartja évi közgyűlést Abrudbányán. A gyűlés aug. 25-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét a városban nagytermében. Tárgyai lesznek Csató János kir. tan. alispán, osztályelnök megnyitóját, Varó László dr. osztálytitkár jelentése az osztály működéséről és Horváth Miklós pénztári jelentése.

— **Vizsgálat Pável püspök ellen.** A Pável-Pituk ügyben, a mely már hetek óta foglalkoztatja az ország közvéleményét, olyan fordulat állott be, melynek bekövetkezését mindenki bizonyosra vette. Pável püspök, Nagyvárad görög-katolikus egyházának bázaráulással védte feje, maga táviratlag felkérte Hieronymi belügy-minisztert, hogy ellene a vizsgálatot elrendelje. Ez volt az egyetlen mód, a mellyel a nyilvánosság előtt meghurcolt püspök magát az egész ország előtt tisztázza, ha ugyan tisztázni tudja.

— **A vízbe fullt** Kolozsvárt tegnap egy ember a hidelven, a kakas városban, a közben, a mint a lovakat fűrészötte. A befutott a mikor kivették a vízből már meg volt halva. A gyorsan kihívott mentők sem tudták életre kelteni.

— **A fillokkera bizottság** Kolozsvár szállóhegyeiben és belső kertjeiben immár befejezte vizsgálatát. S a hatóságának s illetve miniszteriumnak teendő jelentése szerint a város szőlői még mindig fillokkera mentesek. Irtoztató másfélől az a baj, a mit a peronospora okoz; leperzsélné már is egyáltalában azon szőlők levélzetét, a melyek — dacára a Körtészeti Egyesület erőfeszítésének — nem lettek kellő időben permetelve.

— **Tűz volt ma d. u. 4 órakor** Kolozváron. A belkőzp. utcában, az „uri kaszinó“ udvarán egy tatar kátrány gyuladt meg, melyet az aszfaltozáshoz megéltettek. A csinos szolga-személyzet azonban az aszfaltozó munkásokkal a tüzet gyorsan kioltotta. S mire a tüzoltók kivonultak, minden további szerencsétlenségnek eleje volt véve.

— **Eljegyzés.** Ifj. Rohonczy Zeiga mőcs-gyógyász részéről folyó hó 16-án jegyet Boosch Albert p. kamarási birtokos lányával Annával.

— **Az Emke Tölgyes.** A borszéki fűrészről a fűrészigazgatóság kíséretében kirándulást tettek f. hó 16-án Bethlen Gábor gróf elnök, Sándor József t. alelnök-főtittár és Székula Ákos ellenőr. Meglátogatták a határszéli Tölgyest, a hol a r. kath. egyháznak és a r. kath. iskolának az Emke évi 500 frttal patronusa. Az egyesület képviselői a pap és tanítónak fogadták, előbbi kikisérve a vendégeket a romániai határszéle is. Szomorú benyomást tett Tölgyesen, hogy a községben ezer r. kath. hívőnek temploma nincs.

— **A király születésnapja.** Nagyszombatban pénteken fényes katonai parádé volt. A gyakorlóterén tábori misét tartottak Szvetenay b. hadtestparancsnok jelenlétében. A polgári testületek a plébánia-templomban gyűltek össze, hol Vinger plébános celebrált.

— **Az Emke Biharban.** Nagyváradon, mint már említve volt, nagyszabású mozgalom indult meg, hogy Emke-főket állítsanak fel Biharvármegyében. A mozgalom a társadalom minden rétegét bevonja. Az Emke igazgatósága nagy fontosságot tulajdonít Biharvármegye kulturális megműködésének.

— **A detonatái kirándulásra** az E. K. E. meghívta Bethlen Andrást gróf. földmívelésügyi és Lukács Béla kereskedelemügyi minisztereket is és pedig azért, mert Bethlen Andrást gróf engedelményei tették lehetővé, hogy az E. K. E. datonatai menedék háza oly hamar felépülhetett Lu-

kács Béla támogatására pedig a jövőben lesz szükség.

— **Ünnepély Zalatnán.** Folyó hó 18-án a király születés napján d. e. 10 órakor a zalatnai róm. kath. templomban fényes istentisztelet folyt le, melyen a hivatalos testületek bevonulása Lukács Béla keresk. miniszter vezetése alatt történt. — Déli 1 órakor fényes miniszteri ebéd volt, melyen jelen voltak Lukács László pénzügyminiszteri államtitkár és a város notabiltásai teljes számban. A pohárköszöntők sorát Lukács Béla miniszter nyitotta meg elölve a legalkotmányosabb királyt és királynét. Ezután Csiky János ker. eszperes plébános és Montány János görög. kath. eszperes pohárköszöntői következtek, melyekben a kicsiny város két nagy szülöttét Lukács Béla keresk. minisztert és Lukács László pénzügyminiszteri államtitkár és családját áldották. — A kedélyes társaságot a kitűnő zene és a házi gazda szívesége a késő délutáni órákig tartották együtt a legkedélyesebb hangulatban.

— **Lajos napja.** Kossuth Lajos nevenapja múltó megünneplésére készülődik most a főváros. A társadalomnak ugyszólván minde a rétege megmozdult, hogy az ünnep fényét emelje. Legutóbb több fővárosi polgár bizottságot alakított egy nagyszabású társas lakoma rendezésére.

— **Torda fűrdő eszredéves kiállítás.** Tudvalevőleg az E. K. E. fel-szólította volt az összes erdélyi fűrdőket, nyilatkoznak, hajlandók-e az eszredéves kiállításra részt venni és mekkora összeget szavaznak meg e célra? A megkeresésre eddig csak Torda város a fűrdője felelt, értesítve az egyesületet, hogy az eszmét a legmelegebben fogadta és a kiállításra a fűrdő diszközt leírásával, vagy elemzésével és 12 kiránduló hely bemutatásával vesz részt. A költségekre pedig 150 frtot ad. Ez esetben Tordafűrdő előbb jár a többi fűrdőnél, mert gyorsan fel fogja a kiállításon való részvétel kiszámíthatatlan erkölcsi hasznát és erejéhez képest sietett a maga áldozatát meg-hozni.

— **Földrengés Erdélyben.** Braszó megye Bácsfalu községében — mint onnan írják — e hó 17-én, délután 3 óra 43 perccor két ízben megújult földrengés volt, a mely 3—3 másodpercig tartott. Délkeletről északra nyugatig tartott a földrengés. A bu-torokat megingatta, a fali órákat megállította, nagyobb kárt azonban nem okozott. Ugyanabban az időben Törökös községben is érezték a földrengést.

— **Életbiztosítás** a humanizmus szolgálatában. A Budapesti létező Grill-féle udvari könyvtáreszkedő főnöke Balázs ur a Greshamnál 10.000 frtra volt biztosítva. Betegség következtében a díjazást azonban úgy annyira elhanyagolta, hogy az utolsó díjnyugtát dacára annak, hogy az már négy hó előtt volt esedékes, halála előtt még mindig nem váltotta ki. A „Gresham“ azonban nem kívánt jogával élni és a kifizetést megtagadni, hanem ellenkezőleg az elhunytak betegségeit vette tekintetbe és a 10.000 forintot minden hiány vagy levonás nélkül kifizette az örökösöknek.

— **Ürschitz Anna** ovodájában most szombaton folyt le az évi zár vizsga. A nagy-utcai róm. kat. iskola nagy termét egészen megtölté a közönség. A kicsinyek meg-lépő készségeiről tettek tanúbizonyságot, úgy a dolgok és versek előadásában, mint a kézművek bemutatásában. A zárünnepélyt délután tánc fejezte be; megelőző társasjátékok rendezésével. A kitűnő orvódnak 64 növendéke volt, kikhez Elek Gyula iskolászeki biztos intézett buzdító szavakat.

— **Szegyeljék magukat:** Dionisius B. Jossau Schnitt, - Gurrent- und Kurzwaaren-Handlung Abrudbánya (Hauptplatzgasse). — Smil Simon gemische waaren-handlung Gyergyó-Tölgyes. A közönség pedig óvakodjék ennek a két magyar szót kerülő czégek magyar pénzt adni. Mind a két új szegyelje magát.

— **Árukvitelünk Németországba.** A beállott orosz-német vámháború következtében már is több ketyelt állott elő kivívóink körében, ezeket eloszlatandó a kereskedelmi miniszter a kereskedelmi és iparkamarákhoz a következő felvilágosító sür-gősen intézte: „A fölünk Németországba vitt áruk után a német hatóságok által követelt származási bizonyítványok tárgyában a közös külügyminiszter úrtól legutóbbi vett értesítés alapján értesitem a kamarát, hogy a német vámhivatalok által e tekintetben eddig követelt eljárás tévedésen alapulván az illető német vámhivatalok utasítva lettek, miszerint küldeményeink után, származási bizonyítványokat ne követeljenek. Felhívom a kamarát, hogy erről az érdekelteket haldéktalanul értesítse; egyébb iránt a jövőben követendő eljárás szabályozása iránti tárgyalások még folyamatban vannak s azok eredményéről a kamarát haldéktalanul értesíteni fogom.“

— **A „Götterhalt“-s barátok.** A székelyudvarhelyi Ferencz-rendi szerzetesek a király születés napján a Götterhaltét zengedezték. Valjon a derék férfiaknak a hazafiatlanságuk-e, vagy a tudatlanságuk nagyobb?

— **Felségsejtő tüntetés Prágában.** A cseh fővárosban pénteken este el-tűndő tüntetések folytak le, melyeknek éle a cseh főnemesség és az uralkodó ellen irányult. A tüntetés valamennyi jel után itélve,

előre meg volt állapítva a következőképp folyt le: A király születésnapja alkalmából este két katonai zenekar Altstaedter-Ringen szer-zendőt adott melyet körülbelül kétezer ember hallgatott. A műsor befejeztével a zenekarok ismét bevonultak a laktnyába, utjában követve a tömeget, mely éktelen ordítással tört ki. Mikor a tömeg a nemzeti kaszinó épülete előtt elhaladt, néhány ember kövél bedobta a kaszinó épület földszinti helyiségeiben elhelyezett étkerem nagy tükör-ablakait. A lármás csöcselék ezután innét szitkozódva, fűtyölve, ordítva tovább haladt s a rendőröket, kiket utjában talált, bántalmazta. A tömeg később több csoportra oszlova vagy két óra hosszat ordítva szitkozódva bejárta a város főbb utait; ha valahol a rendőrség székergette őket, akkor később ismét összevették és folytatták különös kedvteléseiket. Végre esti tíz óra tájban a rendőrségnek sikerült a tüntetőket szétszórni. A tüntetők felségsejtő tartalmu rőpiratokat is osztogattak a járókelők között. A német kaszinó, a német színház és még néhány nyilvános épület elé külön őrséget rendeltek ki éjjelre.

— **Emberhussal etetett medvék.** Borzalmas hírt közöl a Szegedi Híradó. Az eset olyan rettenetes, hogy egyelőre csak kételkedve közölhetjük. — Az idézett forrás szerint Orovecz délvideki, a határszéli havasoktól nem messze fekvő faluban elfogtak két medvétanczolatot: Ille Stophet és testvérét, Gyurkót, kik azzal vannak vádolva, hogy medvéket elraboltak pász-torgyermekek husával táplálták. Ugy jöttek rá a rettenetes bűnre, — hogy a környékbeli falvakból rövid időközönben egymásután három pász-torgyerkeket tűnt el. Aztán egyre-másra kerültek elő az elveszett pásztorfiúk ruhafoszálványai, egy-egy kalap, majd a mezőn vérfoltok piróslottak. Itt-ott ember csontdarabok heverték a fűben. Csakhamar nyilvánvaló lett, hogy a két oroveci oláh járt a medvékkel ezeken a tájakon. Így keltekezett a rettenetes vád a két medvétanczolat ellen. Elfogták mind a kettőt s azok megrettenve hamarosan bevallották, hogy úgy van a dolog, a hogy a fáma beszéli. — „Ehes volt a medve!“ mondta az egyik. „Stophe mondta, hogy emberhussal etessük! Az emberhus olesó!“ — így megtetődözött Gyurkó.

— **A pápa beteg.** A pápa egészségi állapotáról utóbbi időben aggasztó hírek terjednek el. A vatikáni körök minde-dig titkoltak a dolgot, de most már ezeket is a legnagyobb aggodalommal tölti el a pápa egészségi állapota. A pápa egyre gyengül és ma már akkora gyengesége, hogy az audenziákon, de az istentiszteleteknél is ájultan esik össze. Nagyban akadályozza állapotának megjavulását a körülmény, hogy egy percze sem tud ellenni munka nélkül, bár Lazzoni udvari orvos a legkomolyabban megtiltotta a pápának a munkát és az izgalmat.

— **Szenzációzás számok.** Aká-mennyire kicsinyítsék is a francziák a háromszoros nevű királyt, azt az egyet el kell ismerniök, hogy ez a fejedelem sokat tett a végett, hogy neve fennmaradjon. Khouloulounak két törvényes nején kívül még 88 felesége van a háremében, 72 gyermeke született, de ezek közül csak három maradt életben s 61 ma is. Már 16 éves korában 2 gyermeknek volt apja. Ő számi feleségének 50 testvére és 226 nagybátyja van, a kik számára a számi udvar természetesen 226 szakácsot tart.

— **Kivándorlás Magyarországból, Brémán át.** A brémai főkonzultus most megjelent évi jelentésében a többek között kimutatja, hogy Magyarországból a kivándorlás a múlt évben ismét jelentékeny arányu volt, a mennyiben Brémában hajóra szállt 17.527 magyarországi kivándorló s ezek között 12.248 munkabíró férfi és 5164 munkabíró asszony volt; 1891-ben kivándorolt Magyarországból a Brémában hajóra szállt 17.130 lélek.

— **Az izákok Belgium.** A belga nép kedvencze itala a sör, az alsóbb pálosztályok pedig mindenféle rossz lórért és pálinkanemeket isznak. 1850-ben Belgiumban 53.097 csapszék volt, 1889-ben 185.036-ot számláltak. 36 belgára esik egy csapszék, melyek legnagyobb része pálinkás butik. Középes számításal minden egyes belga 210 liter sört és 12 liter pálinkát fogyaszt. Egy 6 tagból álló család, három gyermeket beleértve, évenként átlag 1250 liter sört és 60 liter tiszta alkoholt fogyaszt, a mi összesen 382 frankba kerül. Az egész Belgium évenként összesen 327 millió frank értékű sört és 115 millió értékű pálinkát fogyaszt.

— **Nyolcvan halott.** Rettenő szerencsétlenség hírt táviratokrak Dortmundból. A Dortmund mellett levő Kaiserstuhl szőlőbányában szombaton délután 2 órakor robbanás volt. Óriási rémtűl szállta meg a lakosságot a hír hallatára, mert tudták, hogy a bányában néhány száz munkás van. A mentési munkálatokhoz rögtön hozzáláttak. Ugy látszik azonban, hogy a munkások legnagyobb része szerencsétlenül járt. mert eddig nyolcvan halottat és harmincz sebesültet találtak.

— **A mayerlingi kastély elajándékozása.** Bácsból jelentik a mayerlingi kastélyt, mely eddig császári kezelés alatt állott és régebben Rudolf elhunyt trónörökös tulajdona volt, az assisi szent Ferencről nevezett apácáknak ajándékozták. Az ajándékozási okmányt már több hét előtt állították ki; a király aláírt továbbá egy alapítványi oklevelet, mely szerint az uralkodó magán pénztárából az új tulajdonosoknak 150.000 forintot bocsát rendelkezésükre a miért viszont az apácák évenként tízenkét növendéket tartoznak eltartani és felnevelni. Ma már az elszóltított igazgató helyett

két apáca végzi a gazdasági teendőket. A kolostorra átalakított vadászkastély a karmeliták tulajdonába került. A királynak ezzel az ajándékozással járó költségeit kerekén egy millió forintba becsülik.

— **Honvéd huszár** egyesés önkéntei egyenruházati czikket olesón eladók. — Czum a kiadóhivatalban.

Szerkesztőségi üzenetek.
O. M. biztosítási ügyek előadója. Nagy-Szeben. Nem közöljük. Hirdetési rovatban van a helye.

Meszkay F. K. Monostor. Küldje Mendel Lázár urnak Tordára. Mi kérelmeket, illetőleg folyamodványokat nem készítünk. Mayer Sz. Tordára. Mendel L. ugyanott. Keresse fel.

Sz. E. Brassó. Már el van adva.

Az erdélyi muzeum állattára.

Kolozsvár, aug. 20.

Az erdélyi muzeum állattárát pár hét előtt egy vasárnap d. e. meglátogattam. Rendkívül érdekes volt minden vasárnap nyitva van ez az intézet s a kolozsvári vagy vidéki közönség egy kellemes órát tölthet el, amíg a gazdag berendezési tárlatot végig nézi.

Az állattár a muzeum-kert közepén levő régi épület emeletén van. Aránylag kevesen látogatták, mert kevesen tudnak róla. A muzeum elnökei rég beleszárdtak már abba a munkába, hogy a muzeum s a közönség között bizonyos összeköttetést létesítsenek. A mit pedig az elnökök nem kezdeményeznek, vagy nem végeznek, minek belibőljük azzal az, a kire szorosan és felelősséggel a kérdése nem tartozik. Azért szedték el a padokat is a muzeum-kertből. Miért forszirozzák ők a közönség kényelmét? Ott a gyept, tessék arra leheveredni, ha elfárad, a míg a dombon feljön. Ha még is ledülni akar, hozzon magával cukó széket.

Mindezek a gondolatok különben elmosódónak az emlékezetből, a mint az ember a lépcsőkön felmegy, mert meglepi a tárlat változatossága és gazdagsága, a mik egyből iránt mind régi szerzemények. Az emeleti termekben a szárnyas állatok vannak nagyon gazdagon képviselve. Csaldókba vannak csoportosítva az összes hazai madarak és a külföldi szárnyasok gazdag gyűjteménye. A ritkább madárfajokot kényelmesen lehet itt szemügyre venni, mert nem vonulnak el a néző elől. A szárnyasok csoportjában nagyon szép a legritkább fajú madarak tojásaiból összeállított gyűjtemény.

Az emlős állatoknak gazdag gyűjteménye szintén érdekes.

A lepkék s a forró földővi bogarak kiállítását, a csigák, polipek, ázalagos gyűjteménye a vízek és tengerek lakóit ismerteti meg a nézővel.

A földszinten „extra“ terem van. Ide nem juthat be mindenki. Itt láthatni a te-rementés koronájának, az embernek a csontvázat. Azt mondják: nő volt, a kinek csontjait, ujj perczeit felfűzték és talpra állították. A Vlegyázán talált ősmérvének vizilónak, bika-nak, struccoknak is itt van békés együtt létben a csontváza.

A muzeumnak katalogusa maig sincs. Ezt pótolja a muzeum egyik hivatalnokának, Simon Sándornak magyarázata, ki készséggel kalauzol, készséggel ad felvilágosítást a gyűjtemény minden olyan darabjára, a mellyel tisztában van.

Szemléltő.

LEGUJABB.

(Az Ellenőzék eredeti távkatai.)

József főherczeg fia, nádor.

Budapest, aug. 21.

Az „Extrapost“ legutóbbi száma azt a nem éppen valószínű hírt hozza, hogy József főherczeg fia, József Ágost főherczeg Magyarországnádorál van kiszemelve.

A Szent-István napja a fővárosban.

Budapest, augusztus 21.

A székes főváros az idén is kegyelettel ünnepelte Szent István napját.

A szokott kör menet most is körül hordozta Szent István jobbát a városban.

A nagy misén Vaszari bitoros herczeg-prímás pontifikált.

Az isteni tisztelőten részt vettek az összes Budapesteni idős miniszterek és előkelőségek.

Felölő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadóptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 5049—1893.

766. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a kolozsvári országos „Károlyi” kórház végrehajtónak Utz János hagyatéká végrehajtást szenvedő elleni 33 ft 66 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a viszárvérést a kolozsvári kir. törvényszék, illetve a Kolozsvár városi kir. járásbírósg területén levő, Kolozsvár városban fekvő és a kolozsvári 3265. sz. tjkvben A 1. rend: 9814/12. hr. számú házasság telekbeli Utz János hagyatékát és özvegyét Tóth Katalint és kiskorú Csula Linát illető épülettulajdon és földhasználatára 750 ft o. é. kikiáltási becsárban, az árverési feltételeknek teljesen eleget nem tett árverési vevő Utz Simon fejrődi lakos terhére, Utz Jánosné szül. Tóth Katalan viszárvérést kéri ki nem elégitett fél javára az árverést ezennel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt épület tulajdon és használatára az 1893. évi Szeptember hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor alólított kir. törvényszék 14-ik számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak becsárban 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átmozgaltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1893. évi július hó 31-én.

REINOLD ARTHUR,
kir. törvényszéki bír.

Üzletváltozás!

Ezennel van szerencsém a helybeli és vidéki t. cz. közönség szíves tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 18 évig fennálló

Bokros Ádám-féle vaskereskedést

megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve

REMÉNYIK VICTOR

saját bejegyzett cégem alatt tovább folytatom.

Nagy raktárt tartok mindennemű **rudvasakban, vas és fehér lemez, aczélok, tengelyek, eke, ekerészletek, lánczárak, kovácsolt és sodrony-szegek, csavarárak, öntvények, vaskályhák, takarék tűzhelyek, épület butorvasalások, mindennemű szerszámok, fűrészek, zománcozott, öntött, vas és lemez edények, faárak, vasbutorok, gazdasági és kertészeti eszközök** és több itt fel nem sorolt áruk nagy választékban.

Vidéki megrendelések pontosan és legelőször árban teljesíttetnek.

Teljes tisztelettel:

Reményik Victor.

743. (4—12)

Pályázat.

Folyó évi szeptember hó 1-én

egy a könyvelésben jártas,

a regale- és fogyasztási-adó ügyben

kellő gyakorlattal bíró egyén

alkalmazást talál egy nagyobb regale- és fogyasztási-adó irodában.

Bővebb felvilágosítást ad „M. L.” alatt a kiadó-hivatal.

754. (3—3)

Árverési hirdetmény.

Hivatkozva a mai napon 579—1893. ügyszám alatt általam fölvetett jegyzőkönyvre, ezennel közhírré teszem, hogy a **Csehtelke** községében raktárban elhelyezve levő **(10) tiz vaggon törökbuza**

folyó évi augusztus hó 23-ik napján

délelőtt 9 órakor fog közbejövetelemmel a fennebb kijelölt helyen, métermázsánként számított kikiáltási árban egyszerűen, esetleg vaggononként a legtöbbet ígérőnek, a bálói vasúti állomáshoz szállítva, az átvételkor leendő készpénz fizetés mellett elárvereztetni.

Árverezni szándékozik kötelesek a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzzel az árverés megkezdésekor az alólított kir. közjegyzőnél készpénzben letenni.

Kolozsvárt, 1893. évi augusztus hó 17-én.

BOCSKOR LAJOS,

mint Dörgő Albert kir. közjegyzőnek a közjegyzői kamara 276—1889. sz. alatti rendvényével felhatalmazott helyettese.

764. (3—8)

KIADÓ SZÁLLODA.

A fogarasi

„MERKUR-SZÁLLODA”

a mely szépen van berendezve és kitűnő forgalmi helyen áll.

Van benne **kávéház, igen szép szobák, omnibus 4 lóval stb.**

Kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal: Gelb Ármán úrral.

768. (1—1)

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

AGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál

Gazdag szénvastartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keveréskül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.

Budapest, 1892. március hava. Dr. Kéthy Károly, ny. r. egyet. tanár.

Közelesemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Grömmel konstataháltam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelőször helyen áll.

Budapest, 1892. november 17. Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeknek ajánlani; a körjavulat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasznosítókra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványvíz-forgalmából.

N. Szalonta, 1892. október 20. Dr. Deme Béla, járás és Bihar, t. b. orvos.

A kolera-megbetegedés ellen préservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Édeskuty L.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

215. (12—12)

E kedvező alkalom csak Szeptember hó végéig tart!!!

Kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők, galléros köpenyek minden időszakra, téli kabátok, rövid és hosszú bőrös kabátok, városi és utazás bundák, valódi vízhatlan fekete és színes gummi köpenyek, kalapok, bel- és külföldi, valamint **Brassói gyapju-kelmék,**

dús választékban, potom áron,

a beszerzési áron alól 30 és 35%-kal,

minden alkudozás mellőzésével,

határozott árak

mellett!!!

703. (9—24)

Belközép-
u'ca 8. sz. a.

Hutflész házban, az Adria
biztosító intézet alatt.

Csak **f. évi Szeptember**
hó végéig beszerezhető!!!

Saját érdeke tehát a n. é. közönségnek e kedvező alkalmat minél előbb felhasználni és hogy szükségletét minél nagyobb mértékben beszerezze!!! — Az üzleti berendezés egészben vagy részben is jutányos áron eladható!!!

Határozott árak! Alku nincs!

Kiváló tisztelettel:
„A VÉGELADÁS TULAJDONOSA”
(Belközép utca 8. sz., Hutflész ház)

A végeladás czime és házszáma különös figyelemmel kísérendő!

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca 33. szám.

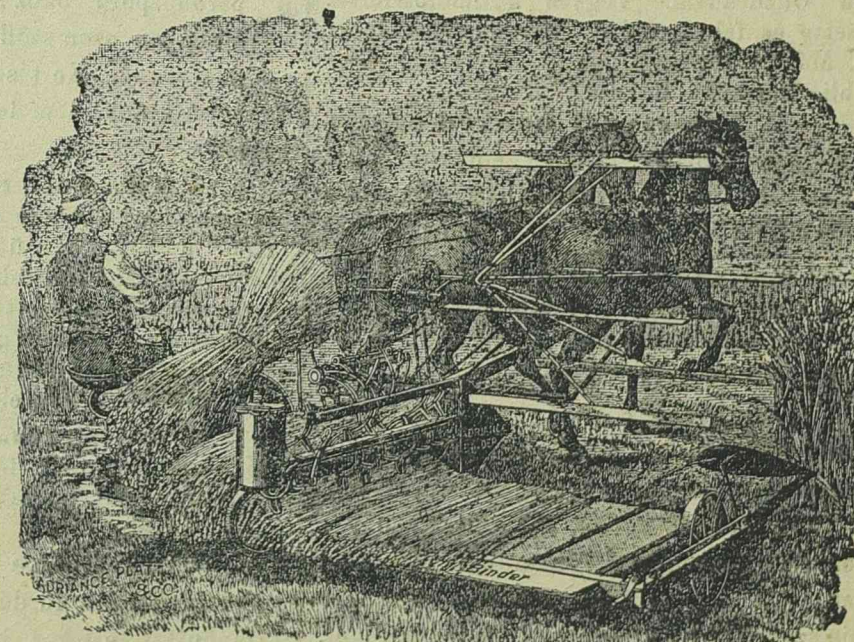
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. szám. — Váci-körút sarok.

Kizárólagos képviselője:

Adriance Platt & Co. newyorki gyár

Fűkaszálo- és Arató-gépeinek.

Ajánlja szabadalmazott kaszálo-és arató-gépeit:

legjobb és legolcsóbb fűkaszálokat, legjobb és legolcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb könnyű kévekötő arató-gépeit, mely a nyiregházi versenyen 1-ső díjat nyert.

Képes gépnyjegyzéket kizárólag bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának szövetkezeti képviselőisége.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hírnevű

Gőzcséplő készleteit.

Mindennemű gazdasági gépeket.

A magyar kir. meggyetem által kitűnőnek ítélt és a földmívelésügyi magyar kir. miniszterium által ajánlott

„Budapest” permeterő ára darabonként 15 ft 50 kr. csomagolással.

Szabadalmazott jegezes „Azurin” 1 ft 50 kr. kilója

Eredeti Vermorel-féle francia gyártmányú

„Eclair” permeterő ára 20 és fél ft darabonként, csomagolással 50 kr.

Megrendelési cím:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utca 31.

454. (28—30)